

2 juli 2020: online studiedag van de C.G. Jung-vereniging I.V.A.P.

Dr. Rico Sneller over Inspiratie, Eros en Oer-ervaring

Onze tweede virtuele, online ontmoeting zal plaatsvinden op 2 juli a.s. Het tweede webinar via videobellen met ZOOM wordt dit keer ingevuld door Dr. Rico Sneller met een college getiteld *Inspiratie, Eros en Oer-ervaring*. Hierin worden twee grote denkers besproken, Plato en Ludwig Klages. Klages naar deze tijdgeest geplaatst. Bijzonder, hij woonde op het einde van zijn leven tegenover Jung's Küsnacht aan het meer van Zürich, hemelsbreed zo'n 2 km van Jung verwijderd.

Sedert Plato geldt Eros als een oer-ervaring van mensen. De filosofie wordt door de Eros beheerst en waarschijnlijk geldt dit ook voor de kunst. De vraag is alleen: wat is Eros? Is het een kosmische kracht die zich alleen lichamelijk uit? Of is het juist een geestelijke kracht? Is het eigenlijk wel zinvol om hier een onderscheid tussen 'lichaam' en 'geest' te maken?

De stelling die ik in online-lezing wil voorleggen is dat Eros te maken heeft met *extase*. Extase is een menselijke grondervaring. Zonder contact met deze ervaring verdroogt het leven al spoedig. 'Extase' veronderstelt drie zaken: (1) een polaire verhouding, (2) manifestatie van beelden en een (3) ineenstorting van de 'feitelijke' werkelijkheid, oftewel de werkelijkheid van 'feiten'.

In mijn betoog zal ik mij verhouden tot twee grote denkers van de extase: Plato (427-347) en Ludwig Klages (1872-1956). Plato is het bekendst. In zijn *Symposion* laat hij zijn leermeester Socrates vertellen hoe die door een vrouw, de priesteres Diotima, werd ingewijd in de geheimen van de Eros. Zodoende begint de Westerse filosofie met Eros. In de 20^e eeuw herinnert de Duitse levensfilosoof Ludwig Klages ons aan dit begin. Zijn boek *Vom kosmogonischen Eros* uit 1921 (recent in het Engels vertaald als *Of Cosmogonic Eros*) is een pleidooi voor erkenning van de Eros als het extatische krachtenveld van de denker en de kunstenaar. Het heeft grote invloed uitgeoefend op o.a. C.G. Jung.

Het is voor mij belangrijk te laten zien dat Eros het intellect niet schuwt maar juist nodig heeft. Mits dit intellect zich maar overgeeft aan een diepe stuwkracht, zonder welke het verzandt in spitsvondigheden en bitter scepticisme.

Dr. Rico Sneller (1967) is lang werkzaam geweest bij de Universiteit Leiden als universitair docent filosofie en ethiek. Momenteel is hij vicepresident bij de academische netwerkorganisatie APGC (<https://ap-gc.net>) en betrokken bij diverse filosofische en artistieke projecten. Hij is geïnteresseerd in buitengewone ervaringen en veranderde bewustzijnstoestanden, variërend van extase en roes tot helderziendheid en mystiek. Een interesse voor Oosterse denkradities heeft zijn blik gescherpt voor de vele momenten in de Westerse filosofie die de *ervaring* benadrukken. Zijn bijzondere belangstelling gaat uit naar de Duitse Romantiek, met daarin o.a. Carl du Prel (1833-1899) en Ludwig Klages, alsook naar de filosofie van Jacques Derrida (1930-2004). Samen met Hans Gerding en Hein van Dongen publiceerde hij *Wilde beesten in de filosofische woestijn. Filosofen over telepathie en andere buitengewone ervaringen* (Ten Have 2013). Binnenkort wordt zijn nieuwe boek gepubliceerd: *Perspectives on Synchronicity, Inspiration, and the Soul* (Cambridge Publishers 2020). Een interview over dit boek is vanaf 9 juli 2020 te beluisteren als Podcast op <https://hermitix.podiant.co/>.

